

NEDELJA

28 APRIL 2016 BR.256

DEO PUBLICISTIČKE AKTIVNOSTI NACIONALNOG NAFTNOG KOMITETA SRBIJE

www.wpcserbia.rs

DIVIDENDE BEZ POKRIĆA

**ExxonMobil izgubio posle 67 godina perfektan AAA rejting
Naftni inženjeri - kolateralna žrtva obezvređene nafte
Zašto američke firme u bankrotu nastavljaju proizvodnju nafte**

Saudi Aramco se transformiše u holding

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Neodrživa politika dividendi naftnih kompanija.....OVDE
- ExxonMobil izgubio posle 67 godina perfektan AAA rejting.....OVDE
- Saudi Aramco se transformiše u holding.....OVDE
- Zemlje GCC će ove godine izgubiti 500 milijardi „petro-dolara“ - MMF.....OVDE
- Naftni inženjeri - kolateralna žrtva obezvređene nafte.....OVDE
- BP - gubitak u kvartalu osetno manji od očekivanja .....OVDE
- Šta dobija, šta gubi britanska naftna privreda glasom za Brexit?.....OVDE
- Zašto američke firme u bankrotu nastavljaju proizvodnju nafte? .....OVDE

GAS:

- LNG u Aziji nikad jeftiniji od maja 2009. na ovamo.....OVDE
- Kina čeka na liberalizaciju izvoza ruskog LNG-a.....OVDE

REGION:

- Crna Gora jedina bez eksploatacione platforme u Jadranu.....OVDE
- Janaf dobro poslovao u prvom kvartalu.....OVDE

Crude Oil Brent April 28 2016 0530 GMT - 46.90 Livecharts.co.uk

Neodrživa politika dividendi naftnih kompanija

OSLO, NJUJORK - Energetske kompanije imaju neodrživu politiku dividendi, upozorio je u utorak čelnik investicionog fonda Oslo Asset Management, Harald Otterhaug u razgovoru za **CNBC**.

Naime, uprkos srezanoj ceni nafte od 2014. godine na ovamo, naftne kompanije tvrdoglavo se drže nivoa dividendi iz boljih godina i radije se odlučuje na rezanje investicija nego za isplate svojim investitorima. Poslednji primer je britanski BP koji je uprkos padu dobiti od 80 odsto, zadržao dividendu na istom nivou od deset centi po akciji. Četiri od svakih pet kompanija su zadržale, ili čak povećale dividende u 2015. godini, pokazuju podaci Istraživačkog centra za upravljanje energijom (Research Centre for Energy Management) iz Londona.

U martu, CEO Chevrona John Watson je naglasio značaj rasta dividendi, iako je u isto vreme najavio nova rezanja troškova. Ta američka kompanija je 28 godina uzastopno povećavala dividende. Royal Dutch Shell nije smanjio dividende od 1945, dok je ExxonMobil svoje dividende uvećavao svake godine tokom više od tri decenije. Otterhaug navodi da finansijsko tržište podržava, barem do sada, ovakvu politiku kompanija, od kojih mnoge dolaze pozajmicama na kreditnom tržištu i tržištu kapitala do sredstava za isplate dividendi. „Kada su se prošle godine ta tržišta zatvorila za mnoge od ovih kompanija, postalo je prilično jasno da su dividende neodržive, dok su investitori shvatili da je gro dividendi koje su primali poslednjih godina bio zapravo povraćaj kapitala, a ne prinos na uloženi kapital od koga nije mnogo toga ostalo,“ dodaje on. Logičan zaključak je da je budućnost politike konstantnog održavanja ili uvećavanja dividendi za te kompanije sada već sudbinski vezana za pitanje kada će se i za koliko obnoviti cene nafte.

ExxonMobil izgubio posle 67 godina perfektan AAA rejting

NJUJORK - Njujorška bonitetna agencija Standard & Poor's (S&P) oduzela je u utorak prvi put, posle blizu sedam decenija, najvećoj svetskoj naftnoj kompaniji, američkom Exxon Mobil-u perfektan, trostruki A kreditni rejting. Kao obrazloženje S&P je navela da rastući dug i slabije perspektive zarade više ne kvalifikuju za maksimalnu ocenu rejtinga. S&P takođe ukazuje na ogromne troškovne obaveze koje je Exxon preuzeo radi isplata zamašnih dividendi i na skupe projekte istraživanja. Exxon je imao nepromenjeni AAA rejting od 1949. godine na ovamo.

Posle odluke o snižavanju rejtinga Exxon-a za jednu ocenu na „AA+“, sada su preostale samo još dve američke kompanije sa najvišom ocjenom „AAA“, i to Microsoft i Johnson & Johnson prenosi **CNN**.

Kapitalni dug ExxonMobil-a se, prema saopštenju S&P-a, više nego duplirao u proteklim godinama, ali je uprkos tome S&P zadržao „stabilnu“ prognozu rejtinga kompanije.

Exxon je prošle godine ostvario profit od ukupno 16,2 milijarde dolara, što je bilo za 64% manje nego godinu dana ranije. Istovremeno se njegov dugoročni dug bezmalo udvostručio na 20 milijardi dolara.

Saudi Aramco se transformiše u holding

RIJAD - Princ Mohamed bin Salman, nepisani novi kreator saudijske naftne politike, obelodanio je u ponedjeljak da će državni kolos Saudi Aramco biti transformisan u holding kompaniju. U intervjuu za **Al Arabiya** TV mrežu iz Dubaija, drugi naslednik saudijske krune, rekao je da će kompanija imati javno izlistane podružnice. Najava dolazi u sklopu postepenog otkrivanja sadržaja saudiarabijskog programa Saudi Vision 2030, koji je, po zamisli 30-godišnjeg sina kralja Salmana, kabinet ove petro-monarhije usvojio u ponedjeljak, 25. aprila.

Prema analizi **Wall Street Journal**-a, program ima za cilj da smanji zavisnost prihoda Saudijske Arabije od izvoza nafte, delom prodajom malog (oko pet odsto) ali kako se procenjuje oko 125 milijardi dolara vrednog udela u Aramco-u i stvaranjem najvećeg u svetu fonda blagostanja. „Do 2020. moći ćemo da živimo bez nafte“, rekao je Mohamed bin Salman.

THE WALL STREET JOURNAL

Subscribe Now
SPECIAL OFFER: JOIN NOW

Home World U.S. Politics Economy Business Tech Markets Opinion Arts Life Real Estate

Analisti na koje se poziva WSJ, međutim, smatraju ovu viziju princa preambicioznom i sa nerealno kratkim rokom od nekoliko godina za sprovođenje tako dalekosežnih promena i suštinske transformacije

saudijske privrede.

Osim prodaje udela u naftnom državnom gigantu, plan princa Mohameda predviđa prebacivanje vlasništva nad Saudi Arabian Oil Co. u državni suvereni fond bogatstva, Public Investment Fund, kako bi se u okviru njega stvorio ogroman potencijal za investiranja u ne-naftni sektor širom sveta. Vrednost Saudi Aramco-a procenjuje se na između dve i tri hiljade milijardi dolara. Prema ovoj konzervativnoj računici, kompanija vredi više nego Apple, Microsoft, Buffett-ovi Berkshire Hathaway i podfirma Google-a Alphabet zajedno. Sa Aramco-om, Public Investment Fund bi daleko nadmašio vrednost trenutno najvećeg u svetu fonda blagostanja, 825 milijardi dolara teškog Norveškog penzionog fonda. Princ Mohamed procenjuje moguću vrednost saudijskog fonda na blizu tri biliona dolara.

Plan Saudi Vision 2030 dodatno ojačava moć mladog princa (o čemu je NEDELJA pisala u poslednja dva broja), čiji je položaj bezmalo neprikosnovene vlasti izgrađen od kako je njegov otac preuzeo presto u Rijadu prošle godine.

Zemlje GCC će ove godine izgubiti 500 milijardi „petro-dolara“ - MMF

RIJAD - Zemlje izvoznice nafte s Bliskog istoka izgubile su u prošloj godini ravno 390 milijardi dolara prihoda zbog niskih cena nafte, a u ovoj godini ih očekuju još veći gubici - iznad 500 milijardi dolara, objavio je u ponedjeljak Međunarodni monetarni fond (MMF). Saudijska Arabija tako predviđa u ovoj godini budžetski manjak od gotovo 90 milijardi dolara. U revidiranom izveštaju MMF-a o izgledima privrede u 2016, se navodi da će privredni rast u šest zemalja članica Saveta za saradnju Zalivskih zemalja (GCC), odnosno u Saudijskoj Arabiji, Kuvajtu, Kataru, Bahreinu, Omanu i Ujedinjenim Arapskim Emiratima, usporiti sa 3,3 odsto u 2015., na 1,8 odsto u ovoj godini. **AP**

LUKOIL "ECTO Diesel".
Navikni se da budeš snažniji.

PORSCHE

PREPORUČUJE

ecto
DIESEL

LUK
LUKOIL

Naftni inženjeri - kolateralna žrtva obezvređene nafte

NIJUJORK - Godinama unazad, posao naftnog inženjera bio je jedno od najlukrativnijih zanimanja u industriji u celini, sa godišnjim platama koje su po pravilu iznosile oko 100.000 dolara i više, piše OilPrice.com, analizirajući jednu od najtežih kolateralnih posledica pada cena

nafte. Sa drastičnim padom investicije generalno u sektoru proizvodnje i istraživanja, a posebno u oblasti do skora eksplozivne industrije nafte iz škriļjaca u SAD, inženjeri masovno gube posao, što portal ilustruje metaforom da je „zasićenost tržišta naftnim inženjerima prevazišla problem viška ponude nafte na tržištu“. Mada će se tržište nafte neminovno vratiti u ravnotežu za par godina, mnogi od naftnih inženjera se verovatno nikada neće vratiti u tu industriju. S druge strane, mnogi studenti koji su se opredelili za ovu struku privučeni šestocifrenim platama čeka teško buđenje u mamurluku neispunjenih želja. OilPrice.com, međutim, navodi da će potreba za inženjerima specijalizovanim za tehnologije eksploatacije skupih nekonvencionalnih izvora opadati, ali će paralelno rasti potražnja za stručnjacima osposobljenim za korišćenje tradicionalnih tehnologija. Ovo iz razloga što se mnoge kompanije sada orijentišu na investiranje u što je moguće veće iskorišćavanje postojećih, starih polja, umesto u nove sektore koji traže, na primer, specijaliste za poslove hidrauličnog drobljenja škriļjaca.

BP - gubitak u kvartalu osetno manji od očekivanja

LONDON - Prvi od najvećih tzv. nezavisnih naftnih kompanija, britanski BP objavio je rezultate poslovanja u prvom kvartalu ove godine, sa profitom od 532 miliona dolara, zatekavši analitičare koji su očekivali i prognozirali gubitak od 140 miliona dolara. Ovi podaci, međutim, ne obuhvataju obaveze koje kompanija ima vezane za isplatu odštete zbog katastrofalnog izlivanja nafte u Meksičkom zalivu od 917 miliona dolara pre oporezivanja. Kada se to uključi, bilans kvartala iznosiće gubitak od 485 miliona dolara, prenosi OilPrice.com. Međutim, čak i isključujući namet vezan za pomenutu ekološku katastrofu iz 2010, profit BP-a u prvom kvartalu je za oko dve milijarde dolara ispod onog iz istog tromesečja 2015. Istovremeno je neto dug kompanije porastao na 30 milijardi dolara. Ipak, akcionari su ohrabreni boljim od očekivanih rezultata, pa je vrednost akcije BP-

a u utorak porasla za 4 odsto. Inače, tržište je sa pažnjom čekalo na prvi raport nekog od članova tzv Big Oil kluba, jer se smatra da će rezultati iz prva tri meseca ove godine biti ujedno i najgori pokazatelj pada cena nafte. Već naredno tromesečje reflektovaće i oporavak vrednosti sirovine, prenosi portal.

Šta dobija, šta gubi britanska naftna privreda glasom za Brexit?

LONDON - Eventualan glas Britanaca za izlazak iz Evropske unije, mogao bi izazvati dramatične posledice po naftnu privredu te zemlje, ali i šire, konstatuje u analizi posledica Brexit-a portal Rigzone. Niz vodećih menadžera iz tog sektora, a posebno čelnik BP-a, Amerikanac Bob Dudley su u više navrata apelovali na

glasače da ne podrže Brexit. „Postoji niz tehničkih poreskih razloga, trgovinskih tokova, regulative, zbog kojih je za našu industriju, kao i za britansku energetska privredu u celini, bolje da ostanemo deo Evrope“, rekao je Dudley za **BBC**. S druge strane, Cary Larry, direktor sektora za naftu i gas u konsultantskoj firmi Frost & Sullivan navodi da bi Brexit ojačao, odnosno učvrstio pozicije Velike Britanije u Severnom moru. Osim toga, ako Britanija izađe iz EU, oslobodiće se veza sa tim nestabilnim tržištem i problematičnim privredama nekih EU zemalja. Mogla bi se

okrenuti rešavanju problema u Severnom moru, uključujući manjak investicija u naftnoj i gasnoj privredi. Velika Britanija je u Evropskoj uniji (kada je ona bila poznata pod imenom Evropska ekonomska zajednica) od 1973. Britanci izlaze na referendum 23. juna. Prema poslednjem ispitivanju raspoloženja u javnosti, koje je sproveo časopis **The Economist**, 51 odsto Britanaca želi da ostane u EU; 40 odsto podržavaju Brexit i devet odsto ne znaju za šta da se odluče.

Zašto američke firme u bankrotu nastavljaju proizvodnju nafte?

NIJORK - Odgovor iz naslova: „Zašto bankrotirane američke naftne kompanije nastavljaju proizvodnju nafte“ portal OilPrice.com vidi u tri razloga. Većina američkih naftnih firmi iz sektora naftnih škriljaca, proglasila je u poslednje dve godine bankrot i nastavila, a neke čak i povećale iza toga proizvodnju nafte, aktivirajući Poglavlje 11 Američkog zakona o bankrotu, koje dozvoljava reorganizaciju bankrotirane firme. Naoko ekonomski anahrona odluka, međutim, ima smisla:

Prvo - jer su dnevni troškovi proizvodnje daleko ispod trenutnih cena nafte na spot tržištu, piše portal. Naime, dok je neisplativo bušenje novih izvora, savršeno je logično održavati proizvodnju iz postojećih. Bušotine u formacijama uljanih škriljaca po pravilu registruju značajan pad proizvodnje posle nekih dve godine rada, a većina američkih proizvođača u ovom sektoru još nije dostigla taj rok. Drugo, kreditori žele da izvuku maksimalnu vrednost od tih kompanija, a najbolji način da to postignu je da im održe u životu proizvodnju nafte. Cene bankrotiranih naftaša su, naime, na takvom nivou da se njihovom prodajom bankari jednostavno ne mogu namiriti. Treće logično objašnjenje naoko paradoksalne situacije u ovom do skora revolucionarnom sektoru američke naftne privrede je da sam menadžment bankrotiranih kompanija nema šta drugo da radi, osim da održava proizvodnju, a time i sebi produži posao. OliPrice.com, naime, konstatuje da je potpuno racionalno opredeljenje rukovodilaca kompanija da pod Poglavljem 11 nastoje da ubede kreditore da kompanija nastavi sa radom, umesto da aktivira Poglavlje 7 i sprovede likvidaciju.

trenutnih cena nafte na spot tržištu, piše portal. Naime, dok je neisplativo bušenje novih izvora, savršeno je logično održavati proizvodnju iz postojećih. Bušotine u formacijama uljanih škriljaca po pravilu registruju značajan pad proizvodnje posle nekih dve godine rada, a većina američkih proizvođača u ovom sektoru još nije dostigla taj rok. Drugo, kreditori žele da izvuku maksimalnu vrednost od tih kompanija, a najbolji način da to postignu je da im održe u životu proizvodnju nafte. Cene bankrotiranih naftaša su, naime, na takvom nivou da se njihovom prodajom bankari jednostavno ne mogu namiriti. Treće logično objašnjenje naoko paradoksalne situacije u ovom do skora revolucionarnom sektoru američke naftne privrede je da sam menadžment bankrotiranih kompanija nema šta drugo da radi, osim da održava proizvodnju, a time i sebi produži posao. OliPrice.com, naime, konstatuje da je potpuno racionalno opredeljenje rukovodilaca kompanija da pod Poglavljem 11 nastoje da ubede kreditore da kompanija nastavi sa radom, umesto da aktivira Poglavlje 7 i sprovede likvidaciju.

Treće logično objašnjenje naoko paradoksalne situacije u ovom do skora revolucionarnom sektoru američke naftne privrede je da sam menadžment bankrotiranih kompanija nema šta drugo da radi, osim da održava proizvodnju, a time i sebi produži posao. OliPrice.com, naime, konstatuje da je potpuno racionalno opredeljenje rukovodilaca kompanija da pod Poglavljem 11 nastoje da ubede kreditore da kompanija nastavi sa radom, umesto da aktivira Poglavlje 7 i sprovede likvidaciju.

OSTVARI SAVE&DRIVE
POPUST
DO **5** DINARA/LITAR
DO **25%** PO ARTIKLU ILI USLUZI**
NOVO!
OMV
MOVING LIFE

An advertisement for OMV Save&Drive. The main headline is 'OSTVARI SAVE&DRIVE POPUST'. Below it, there are two large red 3D blocks representing discounts: 'DO 5 DINARA/LITAR' and 'DO 25% PO ARTIKLU ILI USLUZI**'. A man and a woman are jumping joyfully over these blocks. A green circle with the word 'NOVO!' is also present. At the bottom, the OMV logo and 'MOVING LIFE' slogan are visible. Small text at the bottom left provides details about the discount conditions.

LNG u Aziji nikad jeftiniji od maja 2009. na ovamo

SINGAPUR, NJUJORK - Cene utečnjelog prirodnog gasa (LNG) u Aziji su na najnižem nivou u poslednjih sedam godina, jer je potražnja za tim energentom pala, dok je ovo, inače najveće tržište LNG-a, dobro snabdeveno gasom iz Australije i SAD. Prosečna cena za LNG na spot tržištima u Aziji za isporuke u maju pala je čak 42% u godinu dana i iznosi 4,241 USD za milion Britanskih termalnih jedinica (mmBtu), što je najmanje od maja 2009, javlja **Platts**. U SAD je reporna cena za prirodni gas pala 15,1% u poslednjih godinu dana i iznosi 2,14 USD za mmBtu. Dodatni problem prodavcima prirodnog gasa predstavlja to što su cene konkurentnih energenata, kao što su nafta i ugalj u međuvremenu pojeftinile do nivoa koje ih čine privlačnijim za velike potrošače.

Kina čeka na liberalizaciju izvoza ruskog LNG-a

MOSKVA - Najave liberalizacije izvoza ruskog utečnjelog prirodnog gasa (LNG) negativno utiče na pregovore s Kinom o izvozu gasa iz Rusije, izjavio je jedan od čelnika Gazproma. Naime, Gazpromov

kineski partner u inače teškim i maratonskim pregovorima o količinama i ceni prirodnog gasa koji će Rusija izvoziti u Kinu, kompanija CNPC, sada koristi najavljeni planirani izvoz ruskog LNG-a kao argument za spuštanje cene gasa koju traži Gazprom. CNPC je ranije sklopio mega sporazum o kupovini 38 mlrd. kubnih metara gasa godišnje iz Rusije tokom idućih 30 godina, ali još se pregovara o ceni i o dodatnim količinama. Međutim, sa pojavom informacija da će Rusija

liberalizovati izvoz LNG-a, u korist Gazpromovih konkurenata Rosnjefta i Novateka, CNPC je izneo stav da je ugovorenih 38 mlrd. m³, koje će se uvoziti gasovodom Snaga Sibira posle 2018. godine, za sada dovoljno za sadašnje i buduće potrebe u severoistočnoj Kini, javlja ruska novinska agencija **TASS**.

ПОСВЕЋЕНИ ЧИСТОЈ ЕНЕРГИЈИ

Crna Gora jedina jadranska država bez poslova eksploatacije nafte u moru

PODGORICA - Crna Gora je jedina jadranska država koja do sada nije ušla u poslove eksploatacije nafte i gasa u tom moru. V.d. direktora Uprave za ugljovodonike Vladan Dubljević kaže da se "u Jadranu nafta i gas istražuju i proizvode više od 40 godina. Trenutno ima preko 1.500 istražnih i proizvodnih platformi. Daleko najviše, 1.358 u italijanskom delu Jadrana, a u hrvatskom 133. Na italijanskom delu aktivno je više od 110 proizvodnih gasnih bušotina i 38 naftnih. U Hrvatskoj proizvodnih naftnih platformi nema, a gasnih je 18. U Albaniji se istraživanja sprovode već decenijama." Grčka je prošle godine raspisala tender za istraživanje nafte i gasa na deset blokova koji pokrivaju njenu celu zapadnu obalu, na samom ulazu u Jadran, kazao je Dubljević za **Pobjedu**. Na prigovore organizacija koje se zalažu za zaštitu okoline i mora, Dubljević odgovara ukazujući na primer Hrvatske, gde je 18 proizvodnih gasnih platformi skoncentrisano u Istri, dok se najviše bušotina nalazi se u italijanskom delu Jadrana, bez da su poremetile turističke privrede tih zemalja. Grčka ima proizvodnju u zoni ostrva Tasos, naftno polje Prinos. Platforme se nalaze na osam do 18 km od obale, u delu u kom je u Grčkoj vrlo razvijen turizam", rekao je on.

**KVALITET
O KOM SE PRIČA**

Janaf dobro poslovao u prvom kvartalu

RIJEKA - JANAF je ostvario neto dobit od 53,7 miliona kuna u prvom kvartalu, što je porast od 85,4% u odnosu na isto razdoblje 2015, saopštio je u sredu hrvatski naftni operater. Ukupni porast prihoda porastao je za 18,8% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine a rashodi su manji za 2,9%. Od ukupno ostvarenih poslovnih prihoda u prvom kvartalu 2016. godine 74,0% ostvareno je od poslovanja s inostranim kupcima. Prihodi od transporta nafte čine 60,6% prihoda od temeljne delatnosti, a povećani su za 18,6% u odnosu na isto

razdoblje prethodne godine najvećim delom zbog ugovorenih novih poslova transporta nafte za sve inotrane kupce. **Energetika-net**

Informacije o
carinskim
propisima

Informacije o
porezima

Izrada
biznis
planova

Pomoć oko
projekata
za EU

Pravna pomoć
i ljudski
resursi

Pomoć
prilikom
izvoza

Podrška u
traženju poslovnih
partnera

Istraživanje
stranih
tržišta

Pomoć
pri pokretanju
biznisa

Kako da pokrenem sopstveni posao?

Pozovite nas
011/33 00 910

NOVA KOMORA. NOVE USLUGE. ZA SMART BIZNIS

www.pks.rs

PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE

1857

WPCSERBIA

NEDELJA - DEO IZDAVAČKE DELATNOSTI NNKS

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave